

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1103

Vragen van de leden **Hillen** en **Biesheuvel** (beiden CDA) aan de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat over de wateroverlast Kennemerduinen. (Ingezonden 23 april 2002)

1

Bent u op de hoogte van het feit dat per 1 mei a.s. de resterende waterwinning in de duinen van Zuid-Kennemerland zal worden beëindigd?

2

Herinnert u zich nog uw antwoorden op eerdere schriftelijke vragen¹, waarin u aangaf dat de provincie van mening is dat de grondwaterwinning pas kan worden afgebouwd, nadat er afdoende maatregelen ter beperking van de wateroverlast zijn genomen? Zo ja, hoe beoordeelt u dan de voorgenomen beëindiging van waterwinning in relatie tot de voortdurende grondwateroverlast die nu reeds in de betreffende regio wordt ondervonden?

3

Onderschrijft u de conclusie in het recente TNO-rapport dat in opdracht van de provincie Noord-Holland is gemaakt, dat er slechts een beperkt verband bestaat tussen de huidige en de te verwachten grondwateroverlast in Heemstede en de beëindiging van de waterwinning in de

Kennemerduinen, en dat de grondwateroverlast vooral het gevolg is van de recente toename van neerslag?

4

Zo ja, hoe verklaart u dan dat vergelijkbare hoeveelheden neerslag in het verleden nooit tot ernstige problemen hebben geleid, terwijl deze problemen nu wel optreden gedurende een periode waarin de waterwinning aanzienlijk is verminderd?

5

Onderschrijft u de stelling dat de geologische situatie ter plekke, die gekenmerkt wordt door het deels ontbreken van afsluitende kleilagen in de ondergrond waardoor het diepere grondwater zich gemakkelijk naar de oppervlakte kan bewegen, een rechtstreeks verband tussen het verminderen van de waterwinning in de duinen en de wateroverlast zeer aannemelijk maakt?

6

Bent u bereid de provincie te verzoeken een gedegen contra-expertise te laten verrichten met betrekking tot onderzoeken die tot nu toe door of in opdracht van betrokken overheden dan wel PWN zijn verricht, dan wel hier zelf opdracht toe te geven?

7

Is het waar dat de maatregelen die inmiddels bij de begraafplaatsen te

Driehuis zijn getroffen, namelijk het plaatsen van noodpompen, tegen relatief geringe kosten (ca. € 2,5 miljoen) in het hele probleemgebied kunnen worden toegepast?

8

Zo ja, waarom is dan in het licht van de voorgenomen beëindiging van de grondwaterwinning per 1 mei a.s. hier nog geen begin mee gemaakt?

9

Hoe kijkt u aan tegen de suggestie om te stoppen met de Infiltratie in de duinen van regelmatig vervuild oppervlaktewater uit de Rijn, en tegelijkertijd het door regen veroorzaakte «overtollige grondwater» in de duinen voor gebruik als drinkwater op te pompen? Zou dit een belangrijk deel van de grondwateroverlast kunnen verminderen?

10

Vindt u in het licht van het voorgaande dat de waterwinning inderdaad per 1 mei a.s. kan worden beëindigd?

¹ Aanhangsel Handelingen nr. 1420, Vergaderjaar 1999–2000.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **De Vries** (Verkeer en Waterstaat). (Ontvangen 7 mei 2002)

1

Ja, dit zal stapsgewijs over een periode van 2 maanden gebeuren.

2

Ja, die antwoorden herinner ik me. Binnen het invloedsgebied van de waterwinning zijn inmiddels afdoende maatregelen getroffen. De grondwateroverlast die nu nog wordt ondervonden doet zich alleen voor buiten het invloedsgebied van de waterwinning en heeft blijkens onderzoeken geen relatie met de verminderde waterwinning.

3

Ja, die conclusie onderschrijf ik. Professor Leijnse van TNO heeft dit via onderbouwde berekeningen aangetoond (maart 2002).

4

Uit onderzoek van het KNMI voor station Heemstede (februari 2002) is gebleken dat de afgelopen vier jaren uniek nat waren. Overigens deden zich volgens onderzoek van een door de gemeente ingestelde

Adviescommissie Grondwaterproblematiek (juli 2001) in het verleden ook regelmatig problemen voor.

5

Nee, professor Leijnse van TNO toont aan dat de ondergrond ter plekke een sterk heterogene (gevarieerde) opbouw heeft, waardoor het effect van verandering in de waterwinning diffuus doorwerkt naar boven. Hierdoor zullen lokaal geen sterke effecten merkbaar zijn als gevolg van het verminderen van de waterwinning.

6

Gezien alle onderzoeken die inmiddels beschikbaar zijn en de consistente conclusies acht ik een nieuwe contra-expertise niet zinvol. De volgende onderzoeken zijn verricht: voor de gemeenten Bloemendaal, Velsen, Zandvoort is onderzoek uitgevoerd door het adviesbureau Grontmij. Voor Heemstede en Haarlem is dit gedaan door adviesbureau Wareco. De rapporten zijn vastgesteld en onderschreven door gemeenten, PWN, hoogheemraadschap van Rijnland en provincie Noord-Holland. Naar aanleiding van klachten van bewoners in Zuid-Kennemerland heeft adviesbureau Fugro een contra-expertise uitgevoerd in opdracht van Vereniging Eigen Huis (september 2001). Op basis van de

resultaten van dit onderzoek constateert Vereniging Eigen Huis dat wateroverlast in de regio

voornamelijk wordt veroorzaakt door de neerslaghoeveelheid van de laatste jaren en in veel mindere mate door de verminderde grondwateronttrekking in de Kennemerduinen. Gezien de uitkomst van het onderzoek en de getroffen en de te treffen maatregelen acht De Vereniging Eigen Huis het niet haalbaar om rechtsmaatregelen tegen provincie en PWN te treffen. Voor de gemeente Heemstede zijn daarnaast nog twee contra-expertises uitgevoerd. Eerst in opdracht van de gemeente door de eerder genoemde Adviescommissie Grondwaterproblematiek (juli 2001), en daarna op verzoek van een lokaal actiecomité door professor Leijnse van TNO in opdracht van de provincie Noord-Holland (maart 2002). Deze onderzoeken bevestigen beide de uitkomsten van het eerder door Wareco uitgevoerde onderzoek.

7

Nee, de meest geschikte maatregel varieert per gebied en per object. Naast verticale drainage zoals aangelegd bij begraaftplaatsen in Driehuis kunnen de volgende maatregelen worden genoemd: horizontale drainage (zoals toegepast in Haarlem); ophogen van terreinen (zoals gedaan voor een camping en volkstuincomplex in de duinen); bouwkundige maatregelen (zoals het waterdicht maken van kelders en souterrains) en het graven van sloten (zoals in Bloemendaal).

In relatie tot beëindiging van de grondwaterwinning zijn diverse benodigde maatregelen getroffen (er zijn onder andere drainagesystemen aangelegd, sloten gegraven en terreinen opgehoogd). De totale kosten hiervan bedragen ruim 5 miljoen euro. Alleen in de gemeente Bloemendaal zijn op enkele plaatsen wellicht aanvullende maatregelen nodig. Deze zijn op dit moment slecht in te schatten, daarom zullen de effecten van het stopzetten de komende tijd nauwkeurig worden gemeten. Zekerheidshalve is tussen gemeente Bloemendaal, PWN en provincie afgesproken dat de winning in het najaar wordt hervat indien het

stopzetten van de winning toch leidt tot stijgend grondwater.

In de Kennemerduinen is geen sprake van infiltratie van water uit de Rijn maar alleen van winning van natuurlijk duinwater. Deze winning wordt om kwaliteitsredenen beëindigd. De zuiveringsinstallatie voldoet niet meer aan de huidige eisen en investeren in verbetering is niet rendabel. De watervoorziening kan beter plaatsvinden vanuit Heemskerk waar water uit het IJsselmeer wordt gezuiverd. Het duingebied blijft in de toekomst wel een functie houden voor nooddrinkwatervoorziening. Hervatting van de duinwaterwinning zal gezien de inmiddels getroffen maatregelen geen wezenlijke bijdrage leveren aan verminderen van grondwateroverlast. Daarnaast zou hervatting ook ongewenst zijn. Het stopzetten van de duinwaterwinning past in het anti-verdrogingsbeleid van het Rijk. In de duinen wordt gestreefd naar een natuurlijk grondwaterregime met natte en vochtige duinvalleien en hierbij behorende bijzondere planten- en diersoorten.

10
Ja.